

מאפייני שפת הפייסבוק והשפעת שפת הפייסבוק על השפה הנורמטיבית הכתובה (פוסטר)

אביבה קליגר
המכללה האקדמית בית ברל
aviva@yavin-yeda.com

יפעת אלקיים
המכללה האקדמית בית ברל
yifat190874@walla.co.il

Facebook Language: Linguistic Features and Influence on Normative Writing (Poster)

Yifat Elkayam
Beit Berl College

Aviva Klieger
Beit Berl College

Abstract

Billions of words as well as sentences, texts appear on the Internet at any time; this is the way a language is formed. This language includes a new global and local vocabulary. It forms a new but still unknown relationship between the "the written language", and dynamic language "The spoken language".

This article deals with the language of the Facebook that is used by teenagers. Linguistic characteristics and special phenomena of the Facebook language will be examined as well as the influence of the Facebook language on the normative written language. Fifty students participated in this research. The results show that the Facebook language includes linguistics phenomena which are specific. The way these phenomena were created had already existed in our ancient sources. Moreover, the findings indicate that the use of this innovative language is one choice out of several that any user has acquired to match his style of expression to the addressee, to the context, the circumstances, and to the social group to which he belongs in the Facebook. This is the reason it doesn't influence the normative written language. It is an additional system which addresses the new needs of the new generation.

Keywords: the language of facebook, diglossia, spoken language.

תקציר

באינטרנט אצים בכל רגע נתון מיליארדי מילים, משפטים, טקסטים ושיחות, המעצבים שפה הכוללת אוצר מילים חדש, גלובלי ומקומי. האינטרנט יוצר תחביר, סגנון כתיב ומעצב מערכת יחסים חדשה, בין הנורמות הלשוניות 'השפה הכתובה', לבין השפה החיה והדינמית, 'השפה הדבורה' – שפת הדיבור.

מחקר זה עוסק בשפת הפייסבוק במרחב הישראלי, כפי שהיא באה לידי שימוש על ידי תלמידי תיכון. בני הנוער הם הכוח המניע בהיווצרות שפת הפייסבוק. ממחקר שנערך בשנת 2012 ל "ישראלים בעידן הדיגיטלי" (דרור, 2012), נמצא כי כ-92% מגולשי האינטרנט עד גיל 18 משתמשים ברשתות חברתיות. אולי הם דור העתיד לא רק של המדינה אלא גם של השפה, הם המכונים "דור ה-Y".

"לשון בני הנוער" לא הומצאה בפייסבוק. כבר בשנת 1976 היא הוכרה ע"י אדלמן כלשון שהם בוחרים בה, כדי ליצור בדלנות בינם לבין האחרים (בתוך מוצ'ניק, 2002). אבחנה זו, תקפה גם היום לגבי השפה האינטרנטית. לשון זו נותנת למשתמשים בה תחושת הזדהות עם קהילת הדוברים אותה. השימוש במאפייני לשון לא נורמטיביים ולעיתים אף בלשון קלוקלת הוא מכוון ומהווה מעין הצהרה על השתייכות חברתית. שפת הפייסבוק גם משקפת את המיפוי החברתי הזה, וגם משמשת אמצעי ליצור אותו.

מטרת המחקר הייתה לזהות את המאפיינים הלשוניים והתופעות הייחודיות של שפת הפייסבוק ולבחון האם וכיצד משפיעה שפת הפייסבוק על השפה הנורמטיבית והפורמלית הכתובה על ידי אותם התלמידים.

במחקר השתתפו חמישים תלמידי תיכון. איסוף הנתונים נעשה ע"י ניתוח טקסטים שכתבו תלמידים. התלמידים התבקשו לשלוח הזמנה למסיבה, שנכתבה עבור חבריהם דרך הפייסבוק. אותם תלמידים התבקשו לכתוב הזמנה למסיבה בעלת אותם מאפיינים של ההזמנה הראשונה, אך הפעם בכיתה.

נערכה השוואה בין תוצאות ניתוח התוכן של מאפיינים הלשוניים של שפת הפייסבוק, לבין מאפיינים לשוניים בטקסטים שנכתבו בכיתה. בנוסף נערכו ראיונות עם עשרה תלמידים על מנת לבדוק כיצד הם רואים ותופשים את ההבדלים בין השפות.

הממצאים מראים שלשפת הפייסבוק ישנן תופעות לשוניות ייחודיות בתחום התחביר, בתחום הלקסיקאלי, בתחום המורפו-פונטי ובתחום המורפולוגי. השימוש בשפה זו הוא בחירה מתוך המאגר שקיים אצל המשתמש, כדי להתאים את סגנון המבע שלו לנמען, להקשר, לנסיבות ולקבוצת הגיל החברתית אליה הוא משתייך בפייסבוק. וזאת הסיבה שאין היא משפיעה על השפה הנורמטיבית הכתובה המצופה להשתמש בה ולכתוב אותה בבית הספר. היא אינה אלא מערכת נוספת, לצד אלה הקיימות, שנועדה לתת מענה לאמצעי תקשורת חדשים, לדור חדש, לצרכים חדשים.

לפייסבוק יש מאפיינים לשוניים ברורים ומובנים, ולשימוש בה יש הקשר פונקציונלי חברתי מובהק, מצב זה הוא למעשה דיגלוסיה: "שימוש בשתי ואריאציות של שפה, שקיימות זו לצד זו, בנסיבות שונות, כשלכל אחת מהן יש תפקיד מוגדר" (Ferguson, 1996). המשתמשים הוכיחו שהם מודעים לפונקציות השונות שיש לכל אחת מהשפות.

מילות מפתח: שפת הפייסבוק, שפת דיבור, דיגלוסיה.

מקורות

דור, יי (2012). ישראלים בעידן הדיגיטלי. סקר אינטרנט. נדלה ב-15 באוקטובר 2013 מהאתר: http://www.colman.ac.il/AcademicUnits/Comu/news_events/kenes_com/Pages/google.aspx

מוצ'ניק, מ' (2002). **לשון חברה ותרבות**. בית ההוצאה לאור של האוניברסיטה הפתוחה.

Ferguson, C. H. (1996). *Sociolinguistic Perspectives: Papers On Languages In Society 1959-1994* (Ed. by Thom Huebner), New York, NY: Oxford Univ. Press.